

VOORWAARDELIJK OPZET

Docent   Walter Römelingh
Datum   Vrijdag 28 oktober 2022
Plaats   Hotel Casa Amsterdam
Uren   2 uren (= 2 punten) PO juridisch

Cursus over de vereisten voor het aannemen van
voorwaardelijk opzet als het willens en wetens
aanvaarden van de aanmerkelijke kans

VOORWAARDELIJK OPZET

Tekenen bij aankomst

Tekenen bij vertrek

Graag telefoon stil

www.romelingh.com/sheets/sheets-0300.pdf

Rechtsgebied algemene praktijk

Rechtsgebied strafrecht

Verdiepingscursus

VOORWAARDELIJK OPZET

**Arresten
strafrecht/
strafprocesrecht**

Met annotaties

**Ten behoeve van
onderwijs verzameld**

**Editie
2022**

VOORWAARDELIJK OPZET

Rechtsontwikkeling

Willens

Wetens

Aanvaarden van

Aanmerkelijke kans

Onschuldpresumptie en Salabiaku

Moeilijke gevallen

Alledaagse gevallen

Andersoortig opzet

RECHTSONTWIKKELING

Noot N. Keijzer onder ECLI:NL:HR:2009:BI4736

Dolus

Dolus eventualis

Culpa

Casus

Opzet

Voorwaardelijk opzet

Schuld

Ongeluk

Voorwaardelijk opzet ondergrens gewoon opzet

RECHTSONTWIKKELING

Bloot feit
Innerlijke wil

Bekennende verdachte
Ontkennende verdachte

Bekentenis afdwingen
Ritueel verzinnen

Verlichting (stroming 1700-1800)

RECHTSONTWIKKELING

Voorwaardelijk opzet is verwarrende term, want gaat niet om opzet met slag om arm, maar om aanvaarden van kwade kans

Zou dader ook hebben gehandeld, indien hij zekerheid zou hebben gehad over gevolg?

Reinhard Frank

Duitsland 1860-1934

Meer vraag dan voorwaarde

RECHTSONTWIKKELING

[ECLI:NL:HR:1911:1](#) Hoornse taart

Hoorn, 29 september 1910

63-jarige winkelier en kantoorbediende

Van Hoorn, naar Haarlem, naar Amsterdam

Nu verdachte middel heeft gekozen waarvan hij wist dat dit dood van anderen kon veroorzaken, is hij voor anderen ook aan moord schuldig

Levenslang

RECHTSONTWIKKELING

Noot D. Simons

Belangwekkend voorbeeld voor de leer van het
voorwaardelijk opzet

Zoals bekend is mr Noyon van oordeel dat het
voorwaardelijk opzet bij ons niet mag gelden

RECHTSONTWIKKELING

HR 06/02/1951 NJ 1951, 475 Inrijden op agent

Noot B.V.A.R. Roeling

Poging doodslag (artikel 287 en 45 Sr) of voltooide bedreiging (artikel 285 Sr)?

Gezien straf geen poging doodslag, tenzij waarde mensenleven bijzonder laag werd ingeschat

RECHTSONTWIKKELING

[ECLI:NL:HR:1954:1 Cicero](#)

Mr P.J.W. de Brauw

Amateur toneelvereniging Cicero
Nieuwe Niedorp

De Man in Burger
Uitgeverij Festa

NLG 25 per opvoering
Acht tekstboekjes (NLG 1 per boekje)

RECHTSONTWIKKELING

Beschuldiging

Voorwaarde afname tekstboekjes opzettelijk niet nageleefd

Verweer

Voorwaarde afname tekstboekjes vaak ten onrechte gesteld

Is er sprake van opzet?

RECHTSONTWIKKELING

Hoge Raad:

Wisten van twee eisen

Vervulden wel eerste eis

Vervulden niet tweede eis

Geen navraag over tweede eis

Verdachten stelden zich willens en wetens bloot aan geenszins als denkbeeldig te verwaarlozen kans dat tweede eis niet ten onrechte was gesteld

RECHTSONTWIKKELING

Oude definitie

- willens
- wetens
- blootstellen aan
- geenszins als denkbeeldig te verwaarlozen kans

Nieuwe definitie

- willens
- wetens
- aanvaarden van
- aanmerkelijke kans

WILLENS

[ECLI:NL:HR:2007:BA2104](#) Savanna

Alphen aan den Rijn, 20 september 2004
Washandje in mond, verband en onder bed

Wij wilden haar begraven op mooie plek
Holterbergweg, Holten en Nijverdal

Ik had niet bedoeling dat Savanna dood zou gaan
Ik heb haar nog proberen te reanimeren

WILLENS

Hoge Raad:

Oordeel hof dat verdachte willens en wetens aanmerkelijke kans heeft aanvaard dat Savanna zou komen te overlijden geen onjuiste rechtsopvatting

Oordeel hof evenmin onbegrijpelijk, ook niet in licht dat verdachte dood Savanna niet heeft gewild en verdachte getracht heeft Savanna te reanimeren

Zes jaar en tbs

WILLENS

[ECLI:NL:HR:1981:AC0902](#) Culpa in causa

Gebruiker van heroïne en cocaïne
Hallucinaties en waandenkbeelden

Steekt zijn grootmoeder met mes dood om gillen te
doen stoppen

Gestoorde wil waarbij verdachte niet wist wat ge-
volgen zouden kunnen zijn

Twee jaar (geen tbs)

WILLENS

Noot Th.W. van Veen

Bij gebruik van alcohol of middelen verschuift aansprakelijkheid naar voren, namelijk naar moment van gebruik van alcohol of middelen

Wie deze middelen gebruikt en daarmee anderen blootstelt aan ongecontroleerde gedragingen, moet weten dat hij zich blootstelt aan bestraffing

WILLENS

[ECLI:NL:HR:2008:BD2775 Tolbert](#)

Tolbert, 1 augustus 2005

Verdachte koopt amfetamine van vaste dealer
Amfetamine was anders dan vorige keren

Liefde slaat om in agressie

Verdachte duwt zijn kunstgebit in haar mond
Verdachte poogt haar hoofd om te draaien

WILLENS

Vriendin springt van balkon
Achterlating 4-jarige X en 2-jarige Y

Met betrekking tot twee kinderen, heeft verdachte
vage herinnering aan duivels

Zonder meer gestoorde wil, maar ook voorzienbaar
gevolg bij gebruik van amfetamine?

WILLENS

Gerechtshof:

Verdachte heeft zich willens en wetens in situatie van intoxicatie gebracht

Verdachte heeft bewust aanmerkelijke kans aanvaard dat hij in psychose zou geraken

En tijdens psychose gewelddadige handelingen zou kunnen verrichten

Achttien jaar voor doodslag en poging doodslag

WILLENS

Hoge Raad: terugverwijzing

Noot T.M. Schalken

Hoge Raad wil benedengrens voorwaardelijk opzet niet onnodig ver oprekken

Dit gebeurt te vaak in feitenrechtspraak

Voorwaardelijk opzet is geen vangnet voor alles waarbij opzet nauwelijks te bewijzen is

WETENS

[ECLI:NL:RBZLY:2009:BJ1612](#)

Kampen, 3 december 2008

Vrouw wenst einde aan haar leven te maken
Zet drie gaspitten open om in te slapen

Poging opzettelijk ontploffing teweeegbrengen

Teweeegbrengen ontploffing?
Zover heb ik niet nagedacht!

WETENS

Rechtbank:

Voorwaardelijk opzet op gevolg is aanwezig, indien verdachte zich willens en wetens heeft blootgesteld aan aanmerkelijke kans dat gevolg zal intreden

Willens

Wetens

Aanvaarden van

Aanmerkelijke kans

WETENS

Vrouw heeft welbewust gaskraan opengezet met als doel om einde aan haar leven te maken

Vrouw heeft niet gedacht aan mogelijkheid van gevaar voor goederen en levens derden

Vrijpraak

Kiest u volgende keer weer voor deze methode?

Nee, vanwege risico voor omgeving

WETENS

HR 20/01/1959 NJ 1959, 102 en 103 Leeftijd

Alkmaar, 11 januari 1958

Ontuchtige handelingen met vijftienjarige meisjes
Waaronder vleselijke gemeenschap

Verweer: meisjes deden zich ouder voor
Rechtbank: meisjes zien er ook ouder uit

WETENS

Waarneming rechtbank tijdens onderzoek ter terechtzitting twee maanden na feit

Zestienjarige leeftijd reeds met een of meer jaren overschreden

Rechtbank: avas

Gerechtshof: geen avas bij artikel 245 Sr mogelijk

Acht maanden (waarvan vier voorwaardelijk)

WETENS

Hoge Raad:

Avas bij artikel 245 Sr mogelijk

Echter, artikel 245 Sr beoogt zestienminner ook te beschermen tegen verleiding die mede van zestienminner zelf kan uitgaan

Verwerpt beroep

WETENS

EHRM 30/08/2011 37334/08 G v United Kingdom

EHRC 2011, 167 met noot van Jeroen ten Voorde
Consensueel seksueel verkeer onder 16
Jongen was 15 en meisje was 12

Sudbury op regenachtige dag in september
Gaan naar zijn slaapkamer om te praten
Trekt tegen haar zin haar broek uit

Twee meisjes van 17, kliniek en politie

WETENS

Veroordeling voor verkrachting van kind onder 13

Jongen erkent feit, behalve leeftijd meisje

Meisje erkent dat zij zei dat zij 15 was

Jongen krijgt 12 maanden en training

Geen ruimte om wetenschap leeftijd te bestrijden

Schending artikel 6 en 8 EVRM?

Nee, geen schending!

AANVAARDEN VAN

[ECLI:NL:HR:1996:ZD0139](#) Porsche

Zondag 3 april 1994 omstreeks 20.00 uur
Nistelrodenseweg omgeving Heesch

Bronskleurige Porsche

Roodkleurige Volvo

Donkere Audi

Vijf doden

AANVAARDEN VAN

Bestuurder wordt in ziekenhuis aangehouden

Iets te veel gedronken (niet veel te veel)

Twee keer door rood licht gereden

Hoge snelheid (120 waar 80 was toegestaan)

Met korte bewegingen inhalen

Artikel 287 Sr in plaats van artikel 175 WvW

AANVAARDEN VAN

Artikel 287 Sr

Vijftien jaar

Artikel 175 lid 1 WvW

Drie jaar bij dood door schuld

Artikel 175 lid 2 WvW

Zes jaar bij dood door roekeloosheid

AANVAARDEN VAN

Toelichting cassatiemiddel:

Aanvaarden van voorwaardelijk opzet, in bijzonder wilselement daarvan, verhoudt zich niet met veronderstelde wil tot leven bij verdachte

Immers, verdachte had drie eerdere pogingen om in te halen gestaakt en zou dat niet hebben gedaan als hij eigen dood op koop had toegenomen

AANVAARDEN VAN

Hoge Raad:

Ingeval van gevaarlijk rijden staat artikel 175 WVW
toepassing van artikel 287 Sr niet in weg

Voorwaarden zijn:

- gedrag willens en wetens op dood gericht
- aanvaarden aanmerkelijke kans dood (en deze op koop toenemen)

AANVAARDEN VAN

Aanvaarden aanmerkelijke kans dood (en deze op koop toenemen) kan blijken uit:

- verklaring verdachte
- bijzondere omstandigheden geval

In gevallen als onderhavige, is naar ervaringsregels niet waarschijnlijk dat verdachte mogelijkheid eigen dood op koop toeneemt

AANVAARDEN VAN

Terugverwijzing

Omstandigheid dat verdachte mogelijk zelf getroffen wordt is contra-indicatie voor aannemen voorwaardelijk opzet

AANVAARDEN VAN

[ECLI:NL:HR:2009:BI4736](#) Lekkanaal

Nieuwegein, 24 december 2005

Man wil per se stukje rijden

Met ex en dochtertje

Wij reden met hoge snelheid langs kanaal

Ik zag dat mijn ex naar links stuurde

Geen reden voor manoeuvre

AANVAARDEN VAN

Hoge Raad:

Gelet op aard van handelingen, te weten doelbewust met auto met passagier kanaal inrijden, was gerechtshof niet gehouden om voorwaardelijk opzet nader te motiveren

Drie jaar voor poging doodslag

AANMERKELIJKE KANS

ECLI:NL:HR:2003:AE9049	I	Leeuwarden
ECLI:NL:HR:2003:AF8058	II	Den Haag
ECLI:NL:HR:2005:AR1860	III	Leeuwarden
ECLI:NL:HR:2007:AY9659	IV	Utrecht

Onbeschermd seksueel contact

Kans op geen gevolgen

--- Kans hiv-besmetting

----- Kans aids-ontwikkeling

----- Kans op dood door aids

AANMERKELIJKE KANS

Kans op hiv-besmetting

Ongeveer 1 op 200 (minder dan 1%)

Zaak in Leeuwarden

Een oudere man (48)

Twee jonge knapen (16-18)

Zaak in Utrecht

Verzwijgen hiv-besmetting

Overdragen hiv-besmetting

AANMERKELIJKE KANS

Bij arresten I, II en III volgt vernietiging door Hoge Raad met terugverwijzing

Bij arrest IV doet Hoge Raad zaak zelf af en spreekt verdachte daarbij vrij

Geen aanmerkelijke kans op hiv-besmetting en daarmee ook geen voorwaardelijk opzet

AANMERKELIJKE KANS

Betekenis voor dagelijkse praktijk

Aard/ernst gevolg maakt kans niet groter

Frequent contact maakt kans niet groter

Bedriegen maakt kans niet groter

Noot Y. Buruma onder ECLI:NL:HR:2007:AY9659

Wat zich in slaapkamer afspeelt onttrekt zich aan gebruikelijke rationaliteit en moraliteit

AANMERKELIJKE KANS

AANMERKELIJKE KANS

[ECLI:NL:HR:2018:718 Jagen op Hunter](#)

Hondenuitlaatgebied Hannemanplantsoen
Staffordshire Rambo, Diamond en Junior
Hazewind Hunter

Jaar eerder betrokken bij bijtincident

Niet alle drie tegelijk uitlaten
Kort aan lijn houden
Castreren

AANMERKELIJKE KANS

Aanbevelingen richten zich tot vader verdachte
Verdachte kon niet alle aanbevelingen uitvoeren

Honden aangelijnd tot uitlaatgebied
Verdachte kon over hek springen niet voorzien

Weliswaar was er sprake van zeker risico, maar
niet van onoverkomelijk risico

Ik zou niet aandurven om te stellen dat er sprake
was van aanmerkelijke kans

AANMERKELIJKE KANS

Hoge Raad:

Onder "naar algemene ervaringsregels aanmerkelijke kans" wordt verstaan in gegeven omstandigheden reële, niet onwaarschijnlijke mogelijkheid

Onmogelijk om regels te geven over exacte grootte van kans die voor delict minimaal vereist zou zijn, laat staan deze kans in percentage uit te drukken

120 uur en verbeurdverklaring honden

AANMERKELIJKE KANS

[ECLI:NL:RBDHA:2022:1338](#) en [1339](#)

Delft, 1 juli 2020 omstreeks 19.30 uur

Met Amiga en Nitro op grasveld balletje aan gooien
Aanlijn- en muilkorf gebod na drie bijtincidenten

Artikel 2:52 APV

Groepje kinderen komt aanlopen
Achtjarig meisje wil balletje pakken

AANMERKELIJKE KANS

Nitro beet meisje in achterhoofd
Volkomen in zijn roes

Ik beet Nitro in zijn oor
Mijn man gaf hem trap in ribben

Circa honderd hechtingen
Twee keer geopereerd

Geen (voorwaardelijk) opzet in zin artikel 302 Sr
Wel schuld of roekeloosheid in zin artikel 308 Sr

AANMERKELIJKE KANS

Van degene die weet heeft aanmerkelijke kans op gevolg, maar die ervan uitgaat dat gevolg niet intreedt, kan wel worden gezegd dat hij met grove onachtzaamheid heeft gehandeld

3 weken voorwaardelijk
160 uur onvoorwaardelijk

Mr S.I. Soekarman

Mr C.W. Griffioen, M.P.M. Loos en K.C.J. Vriend

ONSCULDPRESUMPTIE EN SALABIAKU

[ECLI:NL:HR:1985:AC8716](#) Aanmerkelijke kans

Schiphol, 24 oktober 1983

37-jarige Nigeriaan

Mag ik even in uw koffers kijken?

4,8 kilo heroïne

Zes jaar

ONSCHULDPRESUMPTIE EN SALABIAKU

Op vliegveld ontmoette ik man die mij zijn koffers te leen aanbood

In koffers zat wat kleding van hem en ik deed wat kleding van mij erbij

Koffers ter terechtzitting aanwezig

Dikke deksels en bodems

Hoog leeggewicht

ONSCULDPRESUMPTIE EN SALABIAKU

Rechtbank, gerechtshof (en Hoge Raad):

Vluchtig onderzoek zou aan licht hebben gebracht dat deksels en bodems te dik waren en dat leeggewicht te hoog was

Voorwaardelijk opzet wegens nalaten onderzoek

Van algemene bekendheid dat in deksels en bodems van koffers verdovende middelen verstoppt worden

ONSCULDPRESUMPTIE EN SALABIAKU

[ECLI:NL:RBNHO:2015:5125](#) Opzet of schuld?

Schiphol, 22 februari 2015

Koerier van modemonsters

Tussen Sao Paulo en Amsterdam

Verscherpte controle op vluchten vanuit Madrid

Spoelen glitterdraad die erg zwaar aanvoelen

Röntgenscan, TruNarc en MMC-cocaïnetest

2,9 kilo cocaïne

ONSCHULDPRESUMPTIE EN SALABIAKU

Verdachte stemt in met onderkennen afhaler
Onder begeleiding naar hotel

Arbeidsovereenkomst (EUR 3.500 per maand)
Navraag bij werkgever over werk

WhatsApp van werkgever aan afhaler
Onze bedrijfsnaam is

ONSCULDPRESUMPTIE EN SALABIAKU

Rechtbank:

Verdachte had geen wetenschap van aanmerkelijke kans dat zij cocaïne vervoerde, laat staan dat zij kans bewust heeft aanvaard

Geen veroordeling voor opzetvariant

Wel veroordeling voor overtredingsvariant

120 dagen (waarvan 76 dagen voorwaardelijk)

ONSCHULDPRESUMPTIE EN SALABIAKU

[EHRM 07/10/1988 10519/83 Salabiaku v Frankrijk](#)

28-jarige Amosi Salabiaku

Gaat naar vliegveld Roissy

Voor pakket met kruiden uit Kongo

Onbeheerde koffer zonder naam

Krijgt waarschuwing

10 kilo cannabis

Pakket met kruiden op zijn naam in Brussel

ONSCULDPRESUMPTIE EN SALABIAKU

Le détenteur de marchandises de fraude est réputé responsable de la fraude

Een persoon in bezit van gesmokkelde goederen wordt aansprakelijk gehouden voor de smokkel

Rechtbank: 2 jaar + EUR 15.000 boete

Gerechtshof: EUR 15.000 boete

ONSCHULDPRESUMPTIE EN SALABIAKU

Artikel 6 lid 1 EVRM

Recht op eerlijk proces door onafhankelijk en onpartijdig gerecht

Artikel 6 lid 2 EVRM

Eenieder tegen wie een vervolging is ingesteld, wordt voor onschuldig gehouden totdat zijn schuld in rechte is komen vast te staan

ONSCHULDPRESUMPTIE EN SALABIAKU

Salabiaku:

Strijd 6 lid 1 EVRM

Geen equality of arms en dus geen eerlijk proces

Onweerlegbaar bewijs

Strijd 6 lid 2 EVRM

Schending onschuldpresumptie

Onschuld irrelevant

ONSCULDPRESUMPTIE EN SALABIAKU

Staten zijn in beginsel vrij om:

- gedragingen strafbaar te stellen die niet behoren tot normale uitoefening van rechten en vrijheden die verdrag beschermt
- bestanddelen van strafbare gedragingen vast te stellen
- onder voorwaarden blote of eenvoudige feiten strafbaar te stellen, ongeacht of die feiten voortkomen uit opzet of schuld

ONSCHULDPRESUMPTIE EN SALABIAKU

Zou onschuldpresumptie louter processueel beginsel zijn, dan zou dit recht in de praktijk samenvallen met het recht op een onpartijdig gerecht

Nationale wetgevers zouden bovendien de beoordelingsvrijheid van de gerechten zodanig kunnen beperken dat dit recht zijn betekenis verliest

Woorden "totdat zijn schuld in rechte is komen vast te staan" zien niet alleen op nationale wetgeving, maar ook op voorwaarden die verdrag stelt

ONSCULDPRESUMPTIE EN SALABIAKU

Artikel 6 lid 2 EVRM verzet zich er tegen dat staten feitelijke vermoedens en rechtsvermoedens zo-
maar in het strafrecht opnemen

Artikel 6 lid 2 EVRM verplicht staten in nationale wetgeving binnen redelijke grenzen te blijven, waarbij rekening moet worden gehouden met:

- wat voorligt
- rechten verdediging

ONSCULDPRESUMPTIE EN SALABIAKU

Salabiaku was gewaarschuwd

Vaststelling feit geschiedde door meer dan een verbalisant ("more than one official")

Gerechten bleken over beoordelingsvrijheid te beschikken ("benefit of the doubt")

Salabiaku bleek over effectieve/redelijke verweermiddelen te beschikken

MOEILIJKE GEVALLEN

[ECLI:NL:HR:2014:3057 Russische roulette](#)

Rotterdam, 2 april 2010

Twee mannen zitten in woonkamer
Spelen met Browning MK1 9 mm
Halen patroonhouder uit pistool

Vijf jaar

MOEILIJKE GEVALLEN

Gerechtshof:

Verondersteld mag worden dat eenieder zich bewust is van risico's die elk gebruik van vuurwapen met zich brengt

Advocaat-generaal:

Gerechtshof rekent verdachte met name aan dat hij niet wist hoe veiligheid wapen werkte en desondanks richtte en trekker overhaalde

MOEILIJKE GEVALLEN

Hoge Raad:

Niet begrijpelijk welke betekenis gerechtshof heeft toegekend aan:

- omstandigheid dat patroonhouder uit wapen was verwijderd
- nadien diverse keren trekker werd overgehaald zonder dat wapen afging

Terugverwijzing

MOEILIJKE GEVALLEN

MOEILIJKE GEVALLEN

[ECLI:NL:HR:2014:3149](#) Geffense Plas

Recreatieterrein
Horecagelegenheid

Brandslangen
Sluit hek!

Gaat net/niet

MOEILIJKE GEVALLEN

Noot B.F. Keulen

Niet zinvol om van "aanvaarden" te spreken als verdachte op moment waarop hij zich bewust wordt dat gevolg kan intreden, niet meer mogelijkheid heeft om gevolg te voorkomen

MOEILIJKE GEVALLEN

[ECLI:NL:RBLIM:2015:6059](#)

Verdenking betrokkenheid ramkraken
Inzet OT en AE om tot aanhouding over te gaan

Een OT-auto en twee AE-auto's
Raken VW Golf kwijt wegens hoge snelheid

OT neemt waar dat bijrijder instapt
OT ziet dat VW Golf stopt bij coffeeshop

MOEILIJKE GEVALLEN

Een AE-auto stopt achter VW Golf
Twee naar bestuurder en een naar bijrijder

Deuren VW Golf werden vergrendeld
VW Golf maakte hoge toeren om weg te rijden

Ik werd door agenten uit auto gehaald
Op grond bemerkte ik dat ik was geraakt

Politiekogel was afgeketst op mijn rib
Ik was centimeter verwijderd van begrafenis

MOEILIJKE GEVALLEN

Tenlastelegging

Poging doodslag bijrijder

Zware mishandeling bijrijder

Poging zware mishandeling bijrijder

Officier van Justitie: vrijspraak

Raadsman

Geen opzet of voorwaardelijk opzet

Noodweer of noodweererces

Psychische overmacht

MOEILIJKE GEVALLEN

Rechtbank:

Voorwaardelijk opzet doodslag

Wist dat bijrijder was ingestapt

Gericht op romphoogte geschoten

Wist dat voertuig in beweging werd gezet

Collega bevond zich eerst na schot voor auto

Twee jaar gevangenisstraf

ALLEDAAGSE GEVALLEN

[ECLI:NL:HR:2021:836](#) Wif voor auto

Als ik dat wif voor mijn auto krijg, rijd ik haar dood!
Twee inspecteurs NVWA bij paardenbedrijf
Toezichthoudende dierenarts

Uit bewijsmiddelen blijkt niet dat (voorwaardelijk)
opzet verdachte er op gericht was dat dierenarts
op hoogte van bedreiging zou raken

ALLEDAAGSE GEVALLEN

[ECLI:NL:HR:2021:924 Hamer tegen voorruit](#)

Ik maak je kapot, jij maakt mijn hele leven al kapot
Toen ik wegreed gooide hij hamer tegen voorruit
Ik wist dat hamer niet door voorruit zou gaan

Oordeel dat verdachte aanmerkelijke kans aan-
vaarde dat slachtoffer zwaar lichamelijk letsel zou
oplopen niet begrijpelijk

ALLEDAAGSE GEVALLEN

[ECLI:NL:HR:2014:657](#) Harde duw

Omgeving Hengelo

Verdachte geeft vriendin harde duw

Tenminste een operatie voor gebroken elleboog

Artikel 300 Sr mishandeling met zwaar letsel

Artikel 302 Sr opzet op zware mishandeling

Artikel 308 Sr schuld aan zware mishandeling

ALLEDAAGSE GEVALLEN

Advocaat-generaal:

Bij aanmerkelijke kans gaat het om kans die naar algemene ervaringsregels aanmerkelijk is te achten (dus geen domme pech)

Is tachtig uur voldoende belang voor cassatie?

Vermelding artikel 302 Sr staat veel gekleurder op strafblad, namelijk als geweldpleger, dan vermelding artikel 300 Sr, wat alles kan zijn

ALLEDAAGSE GEVALLEN

[ECLI:NL:HR:1983:AC8152](#) Tafelkleed

Terug, maar geen aankoopbon

Weer terug, maar geen bedrijfsleider

Veroordeling door Rechtbank Den Haag

Veroordeling door Gerechtshof Den Haag

ALLEDAAGSE GEVALLEN

Raadsman:

Verdachte had geen oogmerk op wederrechtelijke toe-eigening, want verdachte meende rechtens te mogen ruilen

Gerechtshof:

Verdachte heeft zich willens en wetens blootgesteld aan geenszins denkbeeldige kans dat zij zich schuldig zou maken aan diefstal

ALLEDAAGSE GEVALLEN

Hoge Raad:

Oordeel gerechtshof is onverenigbaar met bewezenverklaring

Oogmerk laat zich niet aan hand van voorwaardelijk opzet construeren

Zonder voldoende geld winkelen?

Zonder winkelmandje winkelen?

Zonder kassa te passeren?

ALLEDAAGSE GEVALLEN

In hedendaagse jurisprudentie wordt voor restrictieve lijn gekozen: wanneer oogmerk met zoveel woorden wordt genoemd, wordt dat oogmerk als bijzondere vorm van opzet behandeld, waarvoor voorwaardelijk opzet niet voldoende is

Vergelijk: De Hullu pagina 241 (achtste druk)

ALLEDAAGSE GEVALLEN

[ECLI:NL:GHDHA:2018:662](#) Verleid door bloemen

Rotterdam, 22 april 2017

Kiosk voorbij kassa

Man steekt krant onder arm

Man wordt afgeleid door bloemen

Geen oogmerk wederrechtelijke toe-eigening krant

ALLEDAAGSE GEVALLEN

[ECLI:NL:HR:2022:996](#) Magisch Maastricht

Bij McDonalds, kun je EUR 50 wisselen?

Bij oliebollenkraam, kun je even hier komen?

Jongen heeft zojuist met vals geld willen betalen

Mijn valsgeldpen sloeg blauw uit

Wij verbalisanten voelden en zagen dat briefje niet overeenkwam met echt briefje van EUR 50

ALLEDAAGSE GEVALLEN

Raadsman:

Van (voorwaardelijk) opzet is geen sprake, want biljet was niet klip en klaar vals

Standhouder constateerde valsheid biljet namelijk na controle met valsgeldpen

Verdachte is bovendien onervaren met bankbiljetten gezien minderjarigheid

ALLEDAAGSE GEVALLEN

Gerechtshof:

Verbalisanten voelden en zagen direct dat biljet niet overeenkwam met echt briefje van EUR 50

Omstandigheid dat standhouder dit niet direct voelde en zag doet daar niet aan af

Standhouder hoeft namelijk niet te voelen en zien, want die heeft valsgeldpen

20 uur voorwaardelijk

ALLEDAAGSE GEVALLEN

Hoge Raad:

Vaststelling dat verbalisanten "vermoedden" dat biljet vals geld betrof, brengt niet mee dat ook verdachte dergelijk vermoeden gehad moet hebben

Zeker daar directe aanleiding van waarnemingen van verbalisanten bestond uit mededeling van standhouder dat sprake was van vals geld

Terugverwijzing

ALLEDAAGSE GEVALLEN

[ECLI:NL:HR:2021:738](#) Geld tellen

Meneer, heeft u iets aan te geven?

Nee, niet dat ik weet

EUR 0,01 te veel

Ik had EUR 6.000 bij mij

Mijn vrouwtje had EUR 3.000 bij zich

Nu blijkt dat mijn vrouwtje EUR 4.000 bij zich had

ALLEDAAGSE GEVALLEN

Gerechtshof:

Verklaring over EUR 4.000 in plaats van EUR 3.000 biedt geen soelaas, omdat verdachte geld van zijn vrouw eenvoudigweg had moeten tellen

Verdachte heeft op zijn minst voorwaardelijk opzet gehad op niet doen van aangifte, daar hij wist dat geld dat hij bij zich had rond EUR 10.000 lag

EUR 500 voorwaardelijk

ALLEDAAGSE GEVALLEN

Advocaat-generaal:

Ligt EUR 9.000 rond EUR 10.000?

Geldt telplicht ook voor iemand die geld van zijn partner aanneemt?

Gerechtshof heeft zich bedient van voorwaardelijk opzet formulering in geval waarbij niet zozeer sprake is van opzet, maar veeleer van schuld

ALLEDAAGSE GEVALLEN

Hoge Raad:

Oordeel gerechtshof dat verdachte voorwaardelijk opzet had op niet voldoen aan verplichting tot doen van aangifte, is niet begrijpelijk

Uit eenvoudigweg moeten tellen vloeit niet voort dat verdachte aanmerkelijke kans heeft aanvaard dat hij EUR 10.000 bij zich droeg

Terugverwijzing

ANDERSOORTIG OPZET

Plaats opzet in delictsomschrijving

Hij die opzettelijk en wederrechtelijk...

Hij die wederrechtelijk en opzettelijk...

Als algemene interpretatieregel wordt gehanteerd dat opzet betrekking heeft op alle bestanddelen na opzetvereiste in delictsomschrijving

Vergelijk: De Hullu pagina 212 (achtste druk)

ANDERSOORTIG OPZET

Wat is kleurloos opzet?

Ik had niet bedoeling om wet te overtreden

Ik had geen boos of kwaad opzet

Met kleurloos opzet wordt uitgedrukt dat geen opzet op strafbaarheid van feit (overtreden van wet) behoeft te worden bewezen

Vergelijk: De Hullu pagina 211 (achtste druk)

ANDERSOORTIG OPZET

Wat is dubbel opzet?

Medeplegers moeten:

1 opzet op begaan grondfeit hebben

2 opzet op samenwerking hebben

Term "dubbel opzet" niet zuiver ingeval delict geen "opzet" vereist

ANDERSOORTIG OPZET

Voorbeeld 1

A en B gaan woning binnen

- A wil diefstal plegen (310 Sr)

- B wil brandstichten (157 Sr)

Ander grondfeit

Geen dubbel opzet

ANDERSOORTIG OPZET

Voorbeeld 2

A en B gaan woning binnen

- A wil diefstal plegen (310 Sr)
- B wil ook diefstal plegen (310 Sr)

Zelfde grondfeit

Dubbel opzet

ANDERSOORTIG OPZET

Voorbeeld 3

A en B gaan woning binnen

- A wil diefstal plegen zonder geweld (310 Sr)
- B wil diefstal plegen met geweld (312 Sr)

Zelfde grondfeit?

Dubbel opzet?

ANDERSOORTIG OPZET

Zo A en B een diefstal plegen, is A aansprakelijk voor alle strafverzwarende omstandigheden al heeft hij daar geen aandeel in gehad en al was zijn wil daar niet op gericht

Vergelijk: De Hullu pagina 430 (achtste druk)

Opzet op grondfeit laat zich vervangen door voorwaardelijk opzet op grondfeit

ANDERSOORTIG OPZET

[ECLI:NL:HR:2022:1265](#)

Koerier KPN levert simkaart af
Gelukkig, net op tijd voor vakantie!

Spraken tijdens gebruik drugs over inbraken
Ik weet mooi, dik huis ergens achteraf

Drie jongens gingen met sporttas naar binnen
Treffen in slaapkamer bejaarde vrouw aan

ANDERSOORTIG OPZET

Jongens vertrekken om 03.30 uur

Om 06.10 uur gaat plots huistelefoon

Ik deed mij voor als medewerker Rabobank

Weliswaar in kern geen gezamenlijke uitvoering,
maar wel nauwe en bewuste samenwerking op
medeplegen van diefstal met geweld

Verdachte heeft aanmerkelijke kans aanvaard dat
iemand in woning zou achterblijven en dat tegen
die persoon geweld gebruikt zou worden

ANDERSOORTIG OPZET

Verdachte moet voorts hebben beseft dat bij inbraak persoon wakker zou worden en dat bij confrontatie gedreigd zou worden met geweld

Hoge Raad:

Terugverwijzing, want niet gebleken van afspraak over gebruik geweld of andere omstandigheid waaruit (voorwaardelijk) opzet op geweld blijkt

ANDERSOORTIG OPZET

[ECLI:NL:HR:2022:1000](#)

Zoetermeer, 26 september 2017

Afspraak potentiële cliënt voor echtscheiding

Opvallend jong voor tien jaar huwelijk

Advocaat wil visitekaartje pakken

Tegen muur geduwd

Gesneden van oor tot mond

ANDERSOORTIG OPZET

Steker, tweede man, derde man en snorder

Tweede man loopt naar station, kiosk, straatmuzikant en neemt trein richting Den Haag

Derde man loopt naast steker
Wijst steker op kantoor advocaat

Derde man loopt ook naar station, kiosk, straatmuzikant en neemt trein richting Den Haag

ANDERSOORTIG OPZET

Voorbedachten rade?

Afspraak dag tevoren gemaakt

Te jong om tien jaar gehuwd te zijn

Telefoon voor eerst en laatst gebruikt

Identiteit verhuld door zwarte bril en zwarte hoed

Steker handelde met voorbedachten rade

ANDERSOORTIG OPZET

Opzet op dood?

Naar oordeel gerechtshof levert snijden met mes in buurt hals, waar zich onbeschermdde slagaders bevinden, aanmerkelijke kans op dood op

Steker had voorwaardelijk opzet op dood

Geldt dit ook voor tweede en derde man?

ANDERSOORTIG OPZET

Hoge Raad:

Uit vaststellingen gerechtshof blijkt niet zonder meer dat verdachte (voorwaardelijk) opzet op dood slachtoffer heeft gehad

Zeker daar verdachte niet bij uitvoering van "krassen" aanwezig was en ook niets is vastgesteld over aard van dit "krassen"

Terugverwijzing

ANDERSOORTIG OPZET

[ECLI:NL:RBDHA:2019:6443](#)

Overigens, snorder werd vrijgesproken

Hoewel verdachte met chauffeursdiensten behulpzaam is geweest, blijkt niet dat hij wist van bedoelingen van anderen

Wat na plegen feit is gebeurd (met hoge snelheid wegrijden) kan niet als bewijs dienen van opzet op feit of behulpzaamheid bij feit

VOORWAARDELIJK OPZET

Tekenen voor vertrek

Evaluatie graag in brievenbakje

Bewijs van deelname per mail

Factuur per mail